

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov **1/ M. K.**, naposledy bytom K., **2/ V. K.**, bývajúceho v K., **3/ E. K.**, bývajúceho v I., **4/ L. K.**, bývajúceho v I., **5/ M. K.**, bývajúcej v I., **6/ F. K.**, bývajúceho v H., **7/ J. K.**, bývajúceho v K., **8/ L. K.**, bývajúceho v N., **9/ E. K.**, bývajúcej v N., **10/ V. K.**, bývajúcej v N., proti žalovanej **1/ Slovenskej republike – Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, **2/ Slovenskej republike – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Pribinova 2, **3/ Slovenskej republike – Ministerstvo financií Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Kýchčerského 1, **4/ Slovenskej republike – Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky**, so sídlom v Bratislave, Mierová 19, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp.zn. 9 C 245/2004, o dovolaní žalobcov 2/ až 10/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 9. februára 2011 sp.zn. 15 Co 472/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcov 2/ až 10/ **o d m i e t a**.

Žalovanej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava I rozsudkom z 24. júna 2010 č.k. 9 C 245/2004 -173 zamietol žalobu žalobcov domáhajúcich sa náhrady škody, ktorú im mali spôsobiť orgány štátu nesprávnym úradným postupom v zmysle § 18 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom (ďalej len „zákon č. 58/1969 Zb.“). Žalovaným nepriznal náhradu trov konania. Vychádzal zo zistenia, že žalobcovia investovali svoje peňažné prostriedky do tzv. nebankového subjektu B.M.G. Invest, s.r.o., so sídlom v Košiciach, žalobcovia 1/ (v priebehu konania zomrel a jeho vec bola uznesením vydaným na pojednávaní 24.júna 2010 vylúčená na samostatné konanie), 4/, 8/, 9/ a právny predchodca žalobkyne 10/ formou uzavretia zmluvy o pôžičke a žalobcovia 2/, 3/, 5/, 6/ a 7/ formou uzatvorenia zmluvy o tichom spoločenstve. Uviedol, že žalobcovia

vstúpili do týchto záväzkových vzťahov súkromnoprávnej povahy s obchodnou spoločnosťou dobrovoľne. Pokiaľ by štát do týchto vzťahov zasiahol, znamenalo by to neprípustný zásah do zmluvnej autonómie subjektov súkromného práva. Dospel preto k záveru, že nie sú splnené zákonné predpoklady zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (nečinnosťou orgánov štátu) podľa § 18 zákona č. 58/1969 Zb., z ktorého dôvodu považoval žalobu žalobcov za nedôvodne podanú. Výrok o trovách konania odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 9. februára 2011 sp.zn. 15 Co 472/2010, na odvolanie žalobcov rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil a žalovaným nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení rozsudku uviedol, že súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav veci, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Stotožnil sa aj s dôvodmi uvedenými v rozsudku súdu prvého stupňa. Jeho rozhodnutie považoval preto za vecne správne.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podali včas dovolanie žalobcovia. Navrhli rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedli, že odvolací súd pristúpil k rozhodnutiu o odvolaní žalobcov arbitrárne a formalisticky. Vytýkali súdom oboch stupňov, že ak dospeli k záveru o nemožnosti extenzívneho výkladu relevantných zákonných povinností žalovaných, mali tento záver riadne zdôvodniť, čo však neurobili. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku vôbec nereagoval na podrobnú skutkovú a právnu argumentáciu žalobcov uvedenú v odvolaní. Rozsudok odvolacieho súdu považovali preto za nepreskúmateľný, v dôsledku čoho došlo k porušeniu ich práva na spravodlivý súdny proces a teda k odňatiu možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. V tomto smere poukázali na viaceré rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky. Namietali tiež, že súdy oboch stupňov zúžili pohľad na fungovanie nebankových subjektov výlučne na vzťah jedného klienta v závislosti od typu uzavretej zmluvy voči jednému nebankovému subjektu, v ktorom prípade správne používajú argumentáciu o neprípustnosti zasahovania štátu do súkromnoprávných vzťahov. Súdy však prehliadli, že v uvedenom prípade nešlo o jednotlivé samostatné „právne akty“, ale o hromadné investovanie veľkého množstva súkromných subjektov. Zúžené vnímanie rozsahu kauzy na jednotlivcov vyústilo tiež k odmietnutiu vykonania takých dôležitých navrhovaných dôkazov zo strany žalobcov, ktoré ležia mimo ich sféry a bez vyžiadania súdom ich nie je možné dosiahnuť.

Žalovaná, za ktorú koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, v písomných vyjadreniach k dovolaniu žalobcov uviedla, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za vecne správne. Navrhla preto dovolanie žalobcov ako nedôvodné podané zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods.1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podali účastníci konania (okrem žalobcu 1/), skúmal predovšetkým jeho prípustnosť. Dospel pritom k záveru, že dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Pokiaľ ide o žalobcu 1/ označeného právnym zástupcom v dovolaní za účastníka konania na strane žalobcov treba uviesť, že žalobca 1/ v priebehu konania pred súdom prvého stupňa zomrel. Súd prvého stupňa, ani odvolací súd nekonali s jeho právnymi nástupcami ako účastníkmi konania, keďže okresný súd vylúčil jeho vec na pojednávaní 24. júna 2010 na samostatné konanie (viď č.l. 171 spisu). Ním podané dovolanie nemohlo preto vyvolať žiadne procesné účinky, z ktorého dôvodu dovolací súd nemohol na takýto procesný úkon prihliadnuť. Za účinne podané považoval dovolania podané žalobcami 2/ až 10/, ktoré prejednal a o ktorých rozhodol.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V preskúmvanej veci žalobcovia napadli dovoláním rozsudok odvolacieho súdu, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa (§ 219 O.s.p.).

Podmienky prípustnosti dovolania smerujúceho proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu sú upravené v ustanoveniach § 237 a § 238 ods. 2 a ods. 3 O.s.p.

Rozhodnutiu odvolacieho súdu nepredchádzalo rozhodnutie dovolacieho súdu obsahujúce právny názor v tejto veci. Prípustnosť dovolania podľa § 238 ods. 2 O.s.p. neprichádza preto do úvahy. Nejedná sa ani o rozsudok, vo výroku ktorého by odvolací súd vyslovil prípustnosť dovolania, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu a nešlo ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O.s.p.. Dovolanie nie je preto prípustné ani podľa § 238 ods. 3 O.s.p.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v ustanovení § 237 O.s.p., neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 238 O.s.p., ale sa komplexne zaoberal otázkou, či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j. či v prejednávanej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad nepodania návrhu na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a rozhodovania vylúčeným sudcom, či konania nesprávne obsadeným súdom).

Dovolací súd nezistil, že by konanie pred odvolacím súdom trpelo niektorou z nich. Dovolanie v tejto veci preto ani podľa § 237 O.s.p. prípustné nie je.

Pokiaľ dovolatelia namietali, že súdy nižších stupňov odmietli vykonať nimi navrhnuté dôkazy ležiace mimo sféry ich dosiahnutia treba uviesť, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (prípadne takých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, rozhoduje však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie žalobcovia v danej veci aj využili (nebolo im odňaté). Keďže rozhodnutie o tom, či navrhnutý dôkaz bude vykonaný, zákon ponecháva súdu, samotnú skutočnosť, že súd nevykonal žalobcami navrhnuté dôkazy, nemožno považovať za postup, ktorým sa odňala žalobcom možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (porovnaj R 37/1993, R 6/2000). Navyše, z obsahu zápisnice o pojednávaní pred okresným súdom z 24.júna 2010, okrem iného vyplýva, že právny zástupca žalobcov uviedol v prednese a aj po poučení podľa § 120 ods. 4 O.s.p., že nemá návrhy na doplnenie dokazovania a žalobcovia ani v dovolaní neuvádzajú, konkrétne ktoré nimi navrhnuté dôkazy súdy nižších stupňov nevykonali.

K tvrdeniu žalobcov, že rozhodnutie odvolacieho súdu neposkytuje dostatok dôvodov, ktoré súd viedli k takémuto rozhodnutiu, lebo sa nevyporiadal so skutkovou a právnou argumentáciou uvedenou žalobcami v odvolaní, treba uviesť, že všeobecný súd nemusí dať

odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003). Dovolací súd považuje za potrebné v tejto súvislosti upozorniť aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní“. Naostatok nemožno opomenúť ani ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p., v zmysle ktorého je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Tá je podmienená stotožnením sa so skutkovými aj právnymi dôvodmi rozhodnutia prvostupňového súdu v plnom rozsahu. V takomto prípade je postačujúce v odôvodnení skonštatovať správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia podrobne uviedol, ako súd prvého stupňa rozhodol vo veci samej, aké skutkové závery vyvodil z výsledkov vykonaného dokazovania a ako vec právne posúdil. Podrobne opísal, čo bolo obsahom odvolaní žalobcov a vyjadrení

žalovanej k ich odvolaniam. V súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie jeho správnosti doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Tieto doplňujúce dôvody možno považovať aj za reakciu na skutkové a právne argumenty žalobcov uvedené v ich odvolaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel preto k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O.s.p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcov.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že dovolanie žalobcov 2/ až 10/ smerovalo proti takému rozsudku odvolacieho súdu, proti ktorému prípustné nie je (§ 238 ods. 2 a 3 O.s.p.) a keďže neboli zistené ani dôvody prípustnosti uvedené v § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky ich dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p.) bez toho, aby mohla byť preskúmaná vecná správnosť rozhodnutia krajského súdu.

Žalovaná mala v dovolacom konaní úspech, preto jej patrí právo na náhradu trov konania proti žalobcom, ktorí úspech nemali (§ 243b od. 5 veta prvá O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Žalovanej v dovolacom konaní žiadne trovy nevznikli, preto jej neboli priznané.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. júna 2013

JUDr. Daniela Švecová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Dagmar Falbová